

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Писма само плаћена примају се. Рукописи не враћају се. Огласи по погодби.

НАРЕДБЕ УПРАВЕ ГРАДА БЕОГРАДА

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА

Бр. 2834.

31. јануара 1899 године
Београд.

Опажено је, да таљигашка кола, рабацијска, за тешке терете, пиварска, сељачка волујска и таљиге, товарна и празна, без икакве потребе, а само ради необилажења, пролазе најглавнијим улицама без реда и одређене брзине. Нису ретки случајеви, да се на сред Теразија, или у Књаз-Михајловој улици, виде поломљене претоварене таљиге, или сељачки воз са сеном, велика шпедитерска кола с товаром у необичној висини како се прекрећу док не полете одозго натоварене ствари, пиварска гломазна кола у касу, или расточене таљиге и воловска кола. У најглавнијим улицама овакви возови само сметају саобраћају, руже изглед престонице и кваре калдрму, која је и иначе изложена квару и по самом томе, што таква улица, као главна, има природни жив саобраћај.

У интересу угледа престонице, лакости и угодности уличног саобраћаја, чистоте улице и одржавања реда и поретка, Управа града Београда, на основи § 326 у вези с § 338. тач. 5 кривич. законика издаје следећу:

Наредбу

1. улицама: Књаз-Михаиловом и Краљ-Милановом, од Калемегдана до Славије, забрањен је пролазак икаквој врсти теретних кола, осем фијакера.

Изузетак је од овог општег правила: при општој селидби мењања станова о Ђурђеви и Митрову-дану; кад се што превлачи, доноси или износи из зграда у тим улицама, но и у том случају улазак у поменуте улице и излазак из њих мора бити код најближег уласка или изласка код такве зграде; и, најзад, при директном пресецању тих улица.

2. Свима другим улицама слободан је пролазак ма којој врсти теретних кола, држећи при томе увек десну страну.

3. Никаква кола: таљиге кочијашке, шпедитерска, пиварска за угаљ итд. не могу ићи ма којом улицом другом брзином осем у ходу, било да су празна или товарна.

4. Код сваких коњских теретних кола кад кочијаш није на седишту већ поред кола иде, мора или вођице држати у руци, или за оглав водити коња; код воловских кола, волови се морају увек водити, а никако терати са стране.

Ко ма у чему преступи ма коју тачку ових правила биће кажњен по § 326 кривич. зак. од 1—6 динара новчане казне, или по § 338. тач. 5 истог закона од 1—3 дана затвора.

Ова наредба важи од дана кад први пут изађе у званичним новинама.

Управник града Београда

Државни саветник

Р. Вадемлић с. р.

О ТРАГОВИМА

(НАСТАВАК)

Из свега овога што смо сад навели за наш циљ је од меродавног значаја:

а) Није истина оно, што читамо у уџбеницима, да је идење само падање тела унапред с неизменичним одупирањем ногу против правог пада. Чак ни кретен, који се највише приближава тој механици, не иде тако, да тело нагиње ка правом паду, а за тим још благовремено подмеће ногу, да не би пао. Сваки други човек иде тако, што најпре једну ногу избаци напред, за тим тежиште тела на исту принесе, па онда с другом ногом то исто чини. Да је то тако, могли сте се уверити из шеме, коју смо изнели у прошлом броју, а то можете видети и сами по свом ходу. Покушајте само, да тело у напред нагнете, а за тим ногу да избаците, па ћете се уверити, да нико тако не иде, већ да сваки обратно чини: најпре ногом коракне, а за тим тело нагне.

б) Није истина, да нога чини омахивања, као оно шеталица на сахату, већ се механички избацује. Кад би се ногом корачало омахујући, онда би се морао укинути рад мишића између бока и бутине, нога би се морала, као што се обично каже, укочити. Али то не може бити, јер би се, као што се на шеми види, морао мењати рад многих мишића, равнотежа, и укинути пресавијање у колену и чланку. Пошто је дакле потребан толики компликован рад, онда о „кочењу“ ноге и омахивању не може бити ни говора.

О овоме се можемо свагда уверити и с помоћу два огледа. Један се састоји у томе, што се рад мишића, који постаје, онда кад се први корак учини у стојању, упореди с радом мишића, који постаје у самом идењу. При првом кораку наравно да не може бити говора о омахивању, пошто се нога мора дићи у косом положају — дакле разлика се не може никакo опазити. Други оглед састоји се у томе, што нпр. ставимо само на леву ногу, десном руком се ухватимо за каква врата (држећи руку водоравно), за тим леву ногу колико је могућно више унапред или уназад опружену издигнемо, укочимо, па онда законима теже оставимо: Нога неће изићи из косог положаја, или ће се то једва примећавати. Кад се руком наслонимо, а ногу укочимо и одредимо јој тачку, где ћемо је спустити, увидићемо још боље, да се омахивањем не може ништа учинити.

Са свим је нешто друго махање руку у тактичном ходу; руке у истини омахују, али то није ни услед кочења нити услед укидања мишићног рада, већ услед непрестаног мењања равнотеже тела.

Из разложене механике идења ми узимамо за постанак трага:

1. Пошто се при сваком кораку тежиште најпре помакне према пози *H* и на ову се пренесе тежина, онда се мора и притисак с унутрашњег краја стопале пренети на спољни. То се може видети на свакој стопали, која јасно испадне, по оној торзији, што полази од унутрашње ивице стопале према малом прсту. То се може одмах осетити, кад боси идемо, и врло добро видети, кад табане бојадисаним лојем намажемо, па по затегнутој хартији корачамо. Та торзија је сад, услед јачег мењања и одупирања, у толико јача, у колико се брже иде, у колико се (сразмерно) чине већи кораци, тако да се, наравно кад је траг јасан, из јачине торзије може извести закључак о брзини хода.

2. При корачању можемо опазити да задњи део потпетице даје најјачи импулс при ступању. Према томе ако се загледамо у траг, који је стопала начинила, видећемо, да се тај

задњи део потпетице више удубљује у земљу по остали делови. Готово сви људи нормалног састава више деру спољни и задњи део потпетице. *Брант фон Линдау* извршио је многа премеравања и посматрања у том правцу и нашао је, да 98% од свих посматраних војника тако корачају, само 2% више су дерали унутарњу и предњу површину потпетице. Ово је доста важно, јер у потребном случају последња врста дерања обуће могла би због своје реткости послужити као прилично поуздан знак за разликовање. Свакако не треба сметнути с ума, да је Брант своја мерења извршавао на војницима, дакле на изабраном нормалном човечјем материјалу.

3. Пошто нога *A* почиње да с петом земљу оставља, то тренутно цела тежина тела почива на пупчастом делу табана ноге *A*, тако да се ту нога највише у земљу удуби. Дакле у трагу имамо два најдубља места: задњи окрајак потпетице (тач. 2.) и пупчасти део табана (тач. 3.). Пошто остали део табана не може начинити никаквог другог удубљења, то ће утисак стопале добити облик, као што га представља слика, што је овде доносимо. Кад би после тога хтели ногу, која је у иловачи траг произвела, метнути у тај траг, пошто се иловача сасушила, нога се не би с трагом приљубила, но би увек један крај у вис стршио.

4. Пошто се нога при ступању одушире великим прстом, то је велики прет онај део табана, који на земљи, односно у трагу, чини највећи покрет. Према томе овај се део ноге и у трагу оцрта као шири но што је у истини. Неки ће можда мислити, да према овоме цео предњи део ноге постаје у трагу шири но што је у истини: али није тако, јер за време дотичног покрета спољни део врха стопале већ се дизао. Другим речма: спољна ивица врха стопале не остаје тамо, где је ступила, већ се поклзије на послетку мало на поље и тек ту се највише удуби — околност, коју не треба сметнути с ума при упоређивању трага с ногом, односно с ципелом.

5. Нога *H* мора при сваком кораку, кад у последњем моменту оставља земљу, да се одупре, да би добила потребан мах за корак. То је нарочито потребно при брзом ходу, да би се бољи мах добио, а кад је земљиште клизаво, да се не би уназад клизало. Такво одупирање у ходу најбоље се огледа у ходу на траговима крупних, јаких људи и људи, који носе велике терете. Први иду у опште енергичније но други, на према томе и енергичније се и одушире, последњима терет притиска ногу, те се морају и јаче одупрети, да би добили маха унапред. Последница тог одупирања је та, што се предња ивица ђона на ципели оштро у земљу усече. Према томе, кад је земља тако чврста, да једино снажне утиске прима, онда ће се оцртати само два мала лука: задња ивица потпетице (тач. 2.) и предња ивица ђона: прва услед усецања, друга услед одупирања, тако да се виде само та два лука (види на слици), оне истачкане линије служе само као допуна. Таквих лукова налази се вазда, али лајик их преврћа, па кад их и опази, не зна да су то трагови. Наравно да ту није бог зна каква велика добит, кад се, рецимо, само два таква лука нађу, пошто се најпре треба потрудити доказати, да су ти лукови траг од стопале. Али ако нам то испадне за руком, онда већ имамо дужину стопале, и можемо рећи, да ли је то траг крупног човека или лица, које је ишло брзо или носило терет. Шта ће од ово троје бити у потребном случају, моћи ће се видети по другим околностима: од великог човека биће траг, ако је дистанција између једног и другог лука знатнија, тј. ако је стопала велика била; за тим, ако је већи размак између једне стопе и друге, тј. ако су кораци, дакле ноге биле дуже. Траг човека, који је носио терет, познаће се по чудноватом положају ногу (о томе ћемо мало доцније говорити), али кад се не може извести закључак ни о крупној особи ни о пошењу терета, а предња ивица ђона ипак се удубљивала у земљи, онда можемо закључити да је дотични брзо ишао. Наравно да је могао и крупан човек или човек који носи терет ићи брзо, и за то ваља увек обраћати нарочиту пажњу на оно чудно одупирање ногом *H*, да би се у трку добио мах.

6. У песку, дубоком блату итд. трагови испадају друкчије но на чврстој подлози. Пета потискује мекшу подлогу

пред собом, а предњи део стопале одуширући се потискује је натраг. Према томе слика таквог трага биће оваква: два удубљења (од потпетице и предњег дела стопале) а између њих нагомилана материја (песак, блато итд.), коју је потпетица потиснула унапред, а предњи део табана у назад. Та два удубљења неће одговарати правом размаку између потпетице и пупчастог дела табана, но ће услед клизања (потпетице у напред, предњег дела табана у назад) бити ближе једно другоме: траг ће бити много мањи, но што је стопала, која га је произвела.

7. Стари, уморни, болешљиви и блесави људи сувише су слаби или сувише невестити, да ногу *H* довољно у колену пресавијају, тј. издигну, тако да предњи део ноге пролази са свим близу поред земље. Ако је земља покривена песком, плитким снегом итд., опазићемо у трагу потезе, који везују са свим или делимично десни и леви траг стопале. Нађемо ли при трагању те потезе, можемо закључити, да је траг произвео стар, болешљив, уморан или блесав човек. Но ако је снег или песак дубок, треба имати на уму, да те потезе мора остављати и снажан човек

(Наставиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Истужи

Рађено у суду општине Косјерићке 24 маја 1898 године у Косјерићу.

Предста суду Марјан Алексић олд. земљоделац па изјави: Јуче после подне, Селена удова Јанка Арсића олд., бацила је у сеоски кладенац, одакле се сви сељани служе водом за пиће, једну цркнуту мачку. Када сам је упитао, зашто то чини, она ми одговори, да је то учинила с тога, што је чула, да ће јој детету, које јој је болесно, одмах бити боље, ако му око пола ноћи тога дана из тога кладенца однесе воде. Тако су јој вели причале старе жене. Ја сам мачку из кладенца извадио, а ово достављам суду, да са Селеном по закону поступи. Да је овако било, потврдиће очевидци: Милан Ружић, Арса Спасић и Недељко Петровић олд. Марјан Алексић.

Оверава

Кмет.

№ 956. Одмах испитати сведоке, затим узети оптужену на одговор.

24. маја 1898 год.

Потпис председника.

Косјерић.

Рађено у суду општ. косјерићке 25 маја 1898. год.

Саслушање сведока

По кривици

Селене, удове Јанка Арсића олд.

I сведок

Милан Ружић земљоделац олд., има 42 године, неосуђиван, у свему способан за сведока, пошто му је прочитана достава Марјанова, и упитан шта зна да сведочи по овој ствари он изјави:

На позив Марјанов, дошао сам, на лице места код сеоског кладенца, ту сам затекао и Селену. Марјан ју је тада питао зашто је бацила мачку у кладенац и воду опоганила, она је изјавила, да су јој неке старе жене казале, да то уради, и да око пола ноћи дође и одатле захити воде и тиме своје болесно дете запоји, па ће оздравити. Марјан је мачку из кладенца извадио и бацно.

На ово ћу се заклет.

Дангубе тражим 2 динара.

Милан Ружић.

II сведок

Арса Спасић зем. олд. има 34 године, у свему способан за сведока, неосуђиван, на питање каза:

У свему као и сведок Милан, на показано ће се заклет.

Дангубе тражи 2 динара.

Арса Спасић.

III сведок

Недељко Петровић, зем. оvd. има 50 година, у свему способан за сведока, неосуђиван, каза:

Ја сам са Марјаном видео, када је Селена мачку у кладенац бацила. Одмах смо притрчали да спречимо да се вода неби опоганила, и његови наводи у достави потпуно су истинити.

Заклећу се.

Дангубе тражим два динара.

Недељко Петровић.

Оверава

Кмет.

Испит. оптужене

Селена, удова Јанка Арсића има 32 године, до сада не осуђивана када је узета на одговор изјави:

Ја сам доиста долазила на кладенац да захватим воде, но у истом сам већ била нашла мачку, за коју ме Марјан беди да сам је тамо бацила. Ја је бацила нисам и Марјан ме лажно и из пизме оптужује, с тога што је са мојим покојним мужем водио парницу око заузећа земље, па ју је изгубио.

Када су јој саопштене сведоче испитиваних сведока она изјави:

Зашто ти сведоци тако сведоче, ја не знам, до ако није за атар Марјану. Само сведоче неистину, јер ја то учинила нисам.

† Селена, уд. Јанка Арсића

Потписао је писар

Оверава

Кмет.

Суочење сведока са оптуженом

Сви сведоци казали су Селени у очи своје сведоче и на то се потписују.

Милан Ружић

Арса Спасић

Недељко Петровић

Селена рече: Све то што ми говорите, није истина, нити сам ја мачку у кладенац бацила; нити сам пред вама признала да сам то учинила.

Селена уд. Јанка Арсића

Потписао је писар

Оверава

Кмет.

Судски разлози

Испитом испитаних сведока, који су јасно утврдили кривично дело оптужене Селене, — § 84 полиц. уредбе, потпуно је доказано дело за које се она оптужује. За ово дело Селена се има казнити и без обзира на њено одрицање, јер су јој сведоци дело, за које се оптужује, пред судом на суочењу у очи потврдили. Дело које је учинила казнимо је по § 329 тач. 7 крив. закона зато суд општине косјерићке, са обзиром на § 4. 15 и 16 полиц. уредбе и чл. 89 а. закона о таксама

Пресуђује

Да се оптужена Селена за ово дело казни, са два дана затвора, о своме трошку; да плати два динара у таксеним маркама, за ово дело истунне природе.

Саопштити јој пресуду и исту одмах извршити.

25. маја 1898 год.

Косјерић.

Потписи кметова.

УБИЦА

АЛБЕРТИНЕ РЕНУФОВЕ

(с француског)

(наставак)

На послетку се ислеђење започне. Судница је била дупком пуна, а то је било по вољи Гестралу, који се надао да непознати, због овако велике навале, неће пропустити а да не дође. Сва школска омладина дошла је да помогне Исидору својом љубављу. Исидор, који је био при уласку јако дарцут, охрабри се кад сусретне саме пријатељске погледе. Осим ђака било је и много жена имућних газда, ислужених чиновника,

и многих других бадавација које би човек могао назвати свакидашњим гостима судским. Први дан су се само сведоци испитивали. Нико од њих није могао разјаснити главну ствар, али су сви сведочили за окривљеног да је био добра владања, и о томе да је са женом живео у највећој љубави и пажњи. За тим се прочита извештај Гестралов, који беше добио дозвољење да сам лично не предстане. Овај извештај или боље рећи испит, који је био врло јасан, кратак и из кога се видео јак утисак страшнога злочинства, учинио је да су се сви у сали згрозили од ужаса; у њему није било правог закључења, али се опет видело како се Гестрал клонио да окривљени изађе прав. Док се сва пажња публике обраћала на сведоке, седео је комисар у једном мрачном куту, и испитивао лица у гомили. Ученици, који су сад тек први пут дошли, образовали су јак полукруг около обичних судских гостију. Ови потоњи и не познавајући се, већ по самом нагону се беху скупили у чврсту масу. У осталом они су наљчили један на другога и рухом, и држањем, па на послетку и једнаком протачком радозналости. На њих особито управи Гестрал сву своју пажњу, пошто је све кутове слушаонице промотрио. Његов поглед лутао је од једног лица до другог, али ни на коме не примети ништа особито. Но при свем том падне му у очи један човек, који је изгледао много разборитији и смисленији од осталих. И ако беше метнуо налицје немарности, опет за то примећавало се на њему разумно уздржавање неке страсти, која се у унутрашњости налазила; него је то била мала ствар. Гестрал се могао лако варати. Тај човек имао је од прилике педесет година, глава му беше више очупана но ћелава, очи сакривене испод наочара, носа беше дугог, усана танких, а лица мрка, које по некад особиту ејајност добиваше, велики огртач сакривао му труп и руке које су га издале. Гестрал, који је у својом точном испиту прешао био од лица на остало тело, примети да су руке овоме човеку биле на коленима, и да су се час по час скупљали прети у песницу гужвајући чоху огртача, а то се нарочито догађало у оним случајима кад су се казивања сведока међу слушаоцима примала с учешћем. Гестралу се учини да је сад на правом путу и задршће од радости. Сад већ више није губио из очију непознатог. Кад се седница сврши, смотри га он како је лагано изашао, приближујући се разним гомилама, слушајући шта се говори, али сам није ни рече прозборио. Гестрал не буде тако лакоуман да сам прати непознатог, већ пошаље једног од својих млађих чиновника, па га стане нестрпљиво чекати да се врати. Чиновник се врати после једног сата. Човек, кога је из далека пратио, становао је на острву светога Лудвика, на првом спрату своје куће која је имала башту са изласком на једну скоро пуну улицу. Звао се Дарон, и био је некада пристав.

Сутра дан Гестрал, обучен као какав стари трговац, стави се у судници баш до Дарона. Саслушавање сведока још је трајало, али Дарон није показивао никаква знака узбуђења. Можда је размишљао о томе, како би и најмања неразборитост била за њега од врло велике опасности, а можда је већ и огуглао на овај вид испитивања који за њега није био више ни од какве важности. Дође ред на лекара што је лечио Исидора, и највећа тишина наступи; овај врло просто, али с озбиљношћу научног човека, приповеди у каквом је стању нашао оптуженог, јави за покушај који је чинио с њиме, и како се тај покушај свршио, и на послетку заврши, да не налази да је Исидор крив. За овим је следовало неколико тренутака општег узбуђења, и прекид целог иследовања. На све стране се почело шапутати с раздраженошћу. Гестрал, коме је био Дарон с леве стране, започео је већ био разговор с оним с десна, који је био страхан бранилац Исидоров. Гестрал му с намером почне одрицати, доказујући да је мњење лекарево у многоме погрешно. Партизан Исидоров почне жестоко нападати разлоге комисарове а Дарон, који се чинио да није пазиво толико на утисак публике, после тако разумних разлога лекарових, нагнуо се беше да чује како разлаже Гестрал, који на послетку, у највећој мери притворне раздражености, у један пут окрену се Дарону с речма:

— Није ли истина, господине, да је ово што ја кажем врло могућно.

— На сваки начин, одговори Дарон. Али предомисливши се, одмах стане испитивати комисара с неповерењем. Но Гестрал се у лицу тако благ, незлобан и миран покаже, да се

Дарон мало умири, а за то време комисар у себи прошапуће: Ха, угурсузе, сад сам уверен о теби. При свем том Дарону се не свиди, да продужи даље разговор, па како је председник звонио да се мир поврати, и он сам рече по два три пута тихим гласом: „пет“, уз то тако машући руком да је то било довољно сведочанство, колико му је врло стало за тим да чује шта се говори.

Трећи дан био је одређен за читање тужбеног писма, одбране, и пресуде. Гестрал је дошао мало доцније, и намести се тако, како ће моћи све видети а да њега нико не види. Ова смотреност није била излишна, јер Дарон као да је тражио свога јучерашњег суседа, погледао је неколико пута неспокојно око себе. Тужбено писмо било је врло вешто написано. У њему је говорник одмах одбацио сведочење о добром владању Исидоровом пре но што је окривљен. С изјашњењем докторовим и комисаровим, макар да му није било тако лако, утврђивао је да ма какву важност да им благонаклоност људска може дати, опет ти извештаји нису довољни да оправдају оптуженог, јер немају никаквог савршеног ни убедног доказа, који је судији од преке потребе. Највише је полагао на околност што је жена убијена баш поред мужа, а овај нити се пробудио том приликом, нити је рањен. За тим на то што је оптужени тек у 6 сати у јутру, три сата од прилике после учињеног убиства, као што и сам признаје, отишао комисару да му се исповеди како је радио као месечњак. Тај комисар, изненађен овом походом, можда није ствар схватио, као што треба. За лекара је напоменуо да он, придржавајући се науке, која је врло често заљубљена у теорије и хипотезе, показао се сувише трпљив и благ овом приликом, јер који би непристрасан човек и могао веровати таквој гатки и измишљотини. Зашто није одмах отишао комисару, већ после три сата размишљања? Зар онај, који доиста није крив, може остати тако дуго у тој укочености? Зар не зове он одмах у помоћ, не пали свећу, и не диже ларму? Ако човек узме ове разлоге у призорење, Исидор није ништа друго био но лукав зликовац, који је ово злочинство учинио, добро се напред промисливши. На послетку закључи државни местозаступник, да место, време, самоћа и оруђе којим је злочинство учињено, све довољно сведочи противу њега. И по томе је захтевао да се на окривљенога баца сва сила закона.

Бранилац Исидоров започне своју одбрану, полажући највише на добро владање Исидорово пре но што је оптужен. Не прелази се за један сат, говораше он, од примерног владања на гнусно злочинство. За тим стане редом обарати наводе државног пристава. На ино му се није могло, но је признао да никаквог стварног доказа није било у одбрану Исидорову, али се позивао у овој тајанственој ствари на дубоку узбуђеност, која је одмах при почетку ислеђења обузимала све духове, и на ону свету правичност, која налаже судијама да врло добро пазе, да ли ће изрећи, да је оптужени крив онда, кад се ма и најмања сумња о томе заматне.

Кад запитају Исидора „има ли још што да наведе за своје правдање“, устане, дигне руку, и са сузним очима викне: „Заклињем се живим Богом, да сам истину казао, и да нисам учинио злочинство за које ме криве.“

У томе тренутку гледао је Гестрал Дарона. Овај беме блед као смрт и брисаше крупан зној с чела. Поротници се уклоне да реше, и после по сата врате се с решењем: да оптужени није крив. — Господине, рече председник Исидору, ви се опет враћате у друштво, после страховите борбе. Премда се врло чудне околности стичу, које вас оптужују, опет су судије веровале вашем првом узбуђењу, ведрини погледа, и искренности вашег гласа. Истину није могуће дуго противречити, она се сама намеће и изненађује убеђење, а по нашем мишљењу показала се она довољно у вашем владању, речима, и на лицу. Оплакујте, господине, у средини вашег поштовања и сажаљења, несрећу која вас је постигла, и жену што сте изгубили. А што се тиче правога убице, он ма где да је, њега ће прет Вожији показати правди људској.

Ово је неколико речи председникових добро дошло да се после изреченог решења олакшају срца од неког заосталог страха. Ученици полете своје старом другу, и понесу га у тријумфу готово онесвешћена из суднице на чист ваздух и слободу. Што се осталих тиче, како је било већ касно, разиђу се домовима. Дарон, блед као крпа, са страховитим погледом

праћаше Исидора, за тим се, посрћући полако, са свога места дигне, но пре него што ће изаћи окрене се, спази на три корака Гестрала, који га мирно проматраше, обори очи, задршће, и у забуну поздрави комисара. Овај му смешећи се прими поздрав с највећом пристопношћу.

(Свршиће се).

ПОП САНДА

ХУМОРЕСКА ИЗ КАРТАШКОГ ЖИВОТА

Мото: Ко за туђом вуном пође,
Сам острижен кући дође...

Народна пословица.

I.

Нисте живели у паланци каквој, у унутрашњости? Наравно, ви онда и не знате, какав је то живот. По крововима попала прашина, коју киша спира, по широким, некалдрмисаним улицама таложи се блато, а по барицама пред кућерцима играју дечурлија и пловчићи. Све је исто, све је познато и старинско, почевши од општинског фењера, па до болте Јеврема болтације. Ништа не ремети утврђени ред, чак и кад се међу собом поједини грађани разговарају говоре исте, давно познате шале и вицеви. Маца, жена кривога Паје, поштарског суруције Бог те пита који пут оговара отрцану јопну Јулке Миладина, среског практиканта, а Станка кондуктерова по хиљадити пут извирује кроз прозор и уздише жељна да види углађеног и намађеног апотекарског помоћника Франца, који јој из потаје, крадом, поклања пулфер и помаду и водицу за зубе.

Тај исти Франц давно је раскретио са својом народношћу и данас је толики Србин да увек, кад год уграби да пошаље Станки теглицу помаде, он јој утрапи у шаке и какву љубавну песмицу, коју обично, по примеру многих наших младих песника, из „Лире“ украде и мало дотера.

Живот тече спокојно, монотono, лагано као сказаљка на старом сату у пошти. Увече игра поп Санда жандара са Стевом поштаром, или окрену по један мали фарбл — и то траје данима и месецима. Општински извршитељ и даље кибицује и приповеда узгред о будућем „јевропском рату“, који ће, како он уверава, морати да наступи. И тек живот прене за тренутак, два, кад у паланку баче или залута што ново, неочекивано. Све се промени, све се преобрази; — али после краткога времена наступа старо спокојство, и ништа не ремети овај устајали, бајати мир: и даље тече живот са истим разговорима и шалом, исти људи, иста туга; Станка и даље намигује на апотекара Франца и прима од њега помаду и љубавне песме, које она на памет после научи и на глас пева, а практикант Јеротије још непрестано проклиње судбину што није отишао у глумце, кад је рођен, вели, за то, „да изиграва и представља живот.“

Једнога дана оживе ово запуштено гнездо наше лепе отаџбине. Рашчу се велика новост: долази телеграфиста!

II.

Поштар Стевица Чуперко нарочито се обрадовао кад је дознао да добија друга, не толико због тога, што ће се сад посао поделити и олакшати, колико због тога што ће имати с ким стално да игра санса, а да не тражи којекакве муљузе, као што су практикант Јеротије и Сима ситничар.

То је био Љубче Миџић звани „Чилаг“, телеграфиста, стари друг Стевичин. Премештен је из неке туђаве канцеларије у наш телеграф.

— Познајеш ли га? пита поп Санда поштара Стевицу.

— Како да га не знам! Другови! — Бог с тобом, човече, другови из детињства!

— Је л' 'нако дружеван?

— Мани се; али што уме клабера да игра... жестоко. Не брини, удесићемо нас троје један леп терцет, видићеш!

По себи се разуме да је познанство било брзо готово. Данас је Миџић стигао, одмах се уселио, пресвукао се и дотерао, затим је примио дужност и отпочео посао, а сутра дан је већ седео у друштву, у кавани код „Буњака“ са попом Сандом и поштар Чуперком и играли су преферанса. Том се игром увек

отпочиње. Наравно, они су с почетка играли тек „да прекрате време“ и то у винце и каву, а после тога окренуло се и на новац.

Или је то била нека луда срећа, која је пратила поп Санду, или ђаво би га знао шта, тек поп је непрестано процаба; осмехнуо би се, задовољно би се пљеснуо по плавом појасу на трбуху, кад се игра сврши и дирне онога ко је изгубио.

— Е, баш добра кава... па изволте, ако можете, и вечера, на једно пиће, па макар и ја изгубио, тек само да нам не пропадне време.

Поштар чуперко, наравно љути се.

— Нека, нека, попе, запржићемо и ми теби који пут чорбу.

— То је, што играмо у пиће и у ситној монети, па не марим баш ни да играм, — као правда се „Чилаг“ зашто губи. — Али кад би окренули фарбл у динар визу, видели би, очеј свјашчениче, како би вас угрејали.

— Молим, молим, одговара поп. Па баш кад желите можемо један пут повести одсудну битку, да видимо ко ће мегдан однети.

— Је ли „гилт“? пита Стевица.

— „Гилт“, вели поп.

— Е, лепо, сутра у вече.

— Пристајем.

Поп остаде у кавани, а „Чилаг“ и Чуперко одоше у канцеларију.

На једанпут „Чилаг“ стаде као укопан на сред пута.

— Знаш шта?

— Говори, да чујем.

— Ајде да ми у друштву опељешимо појку?

— А како?

— Врло просто: да се договориме па да играмо обојица против њега, а да добит делимо.

— Знам, али, видиш како је луде среће, па можемо опет изгубити.

— Аја, то не може. А ево зашто: Ти знаш телеграфске знаке куцања и ја их знам. Дакле, ми ћемо те знаке лепо да употребимо. Кад заседнемо за игру, ми ћемо, онако као од шале, као што се то обично и ради с времена на време лупкати прстима по столу и тако ћемо један другоме достављати и јављати какве карте имамо, а њему неће ни на крај памети падати шта ми радимо и да се споразумевамо. Само тако ћемо га опељешити и шворцирати...

Чуперко је подсказивао од радости.

— Браво, врло добро, дивна, божанствена идеја, само треба пазити да се добро изведе.

— Разуме се.

— Ал' ће појка шнуфовати кад му смотамо једно две стотине динара, све ће подсказивати.

Уговорише да о овој управо завери противу поп Санде, никоме ни једне речи не прослове.

III.

Кад је дошло вече они су пре уобичајенога времена били на одређеном месту и нестрпеливо су очекивали попа.

Око осам сати ето њега, љуља се и задовољно се смени. Седе за њихов сто и поручи вино.

Поштар Чуперко лупка нервозно прстима по столу.

— Оћемо ли, попо, мало по једну „фарбу“?

— Па можемо, одговара поп равнодушно.

Али „Чилаг“ узме да тврди пазар.

— Не, не вреди, бога ми; најпосле не игра ми се, немам воље да играм у грош и два... Мени да је или да добијем или да изгубим — и да знам, брате, за шта играм, а не цело вече изгубим за један динар. Нећу, нећу... нађите другога.

— Па лепо, вели поп, онда у колко? Или најпосле, имате ли ви пара?

— Охо, попе, не брини се; него, реци: колико би ти могао изгубити? пита Мићић.

— Тхе... колико год желите ви да добијете — толико. Двеста, па ако вам је мало, могу и триста динара...

— Е, то разумем...

И дечко донесе карте и игра отпоче.

Богме ортаци добро ознојише попа; он губи, непрестано губи. Банке са његове гомилице све једна по једна лете, а пред

њим све мање и мање новаца. Чуперко и „Чилаг“ само се задовољно из потаје смешкају један на другога и по кад кад лупкарају прстима по столу. Поп игра, губи и шмрче.

Док му тек од једанпут сину једна мисао кроз главу. Пажљиво погледа: заиста, то је! „Хмм... што ли то они за све време игре непрестано наизменично добују прстима по столу?“ И онда узме врло пажљиво и смотрено да послуша њихово лупкарање, али тако да они ништа не приметише. Гле, лепо, телеграфским знацима говоре један другом своје карте:

а ј н ц ф и р м а л итд.

Поп се уједне за усну. „Ту ли смо, лисице! Е чекајте!“ — И ратна срећа набрзо окрете низа страну.

Постепено се смањиваху њихове гомилице а банке се гомилаху све више на поповој гомилици, која поче нагло да расте. Али поп игра и ћути, намрштио се — чини се као да је нешто јако нерасположен и добро ћули уши кад ко од њих почне да добује по столу.

Борба није дуго трајала. Чим је поп увидео у чему је ствар, он окрете одлучно да игра. Богме, сад отпочеше поштар и телеграфист да се зноје и да шмрчу. Обојица псују, грде, прште од љутине што губе и не сећају се да поп зна шта они један другом достављају, но да се чини невешт.

До пола ноћи ствар је била свршена: поп их је потукао, то јест поп је спирио њихов новац. Нестаде оних гомилица са банкама; на столу стоје још само неки грошеви и марјани — то је последња њихова нада, последња утеха.

— Хајде, вели горко поштар Стевица, а мртвачки га звој пробио чак кроз леђа, — хајде, попе, узми нам још и ово па да идемо кућама.

— Лепо, лепо, браћо драга, одговара поп, — немам ништа вопреки, деде подели — ти делиш!

И за неколико тренутака и ти грошеви са марјашима пређоше на попову страну, а пред њима остаде празан, чист, углачан сто...

Тада се деси нешто од чега им се кожа најези; деси се нешто од чега они у мал' у несвест не падоше:

Поп лагано покупи паре, стрица их у свој дубоки џеп и онда, исто као што су они лупкали целог вечера прстима по столу, излупка лепо, развојетно, да су они одмах разумели:

х в а л а, и з в о л т е и

а р у г и п у т

*

Поп Санда, који је некада у младости учио телеграфски курс, па то оставио и отишао у богословију, увидео је њихов смер и тако их изиграо.

0.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

ПРЕВЕО С РУСКОГ

Јефта Угричић

ДЕО ПРВИ

II.

(НАСТАВАК)

Раскољников није био навикнут на гунгулу, и, као што је већ речено, избегавао је свако друштво, нарочито у последње време. Али сад га је нешто на једанпут вукло људима. Њега подузеше неки нови осећаји, а, заједно с тим, појави се и некаква жудња за светом. Он се толико заморио читавим месецом усредсређене туробности своје и мрачнога узбуђења, да му се прохтело ма само и један тренутак одахнути у другом свету, па ма у каквом било. И, не гледећи на сав гад око себе, он са задовољством остаде сада у крчми.

Крчмар је био у другој соби, али је често слазио у кафану, спуштајући се од некуда по степеницама, при чему би се прво указивале његове кицошки углачане чизме с великим црвеним капцима. Он је био у поткошуљи и веома масном

црном атласном прслуку, без поше, а цело му је лице изгледало као машћу намазано. За столом са разним јелом био је дечак од четрнаест година и још један младић, који је служио, кад се штогод тражило. Било је ту насечених краставаца, прнога двопека и на залагаје исечене рибе; све је то веома непријатно мирисало. Било је тако загушљиво, да се готово није могло издржати, а цео простор био је толико засићен ракијским мирисом, да је изгледало е је било могуће од самога тога ваздуха опити се за пет минута.

Дешава се по кадшто, да се сретнемо са потпуно непознатим нам људма, који нас почну занимати на први поглед, некако на једанпут и неочекивано, пре него смо и једне речи проговорили с њима. Такав је утисак начинио на Раскољникову и онај гост, који је седео мало даље од њега и лично на отпуштеног и пензионисаног чиновника. Млади се човек доцније неколико пута сећао овог првог утиска и у њему је видео чак неко предсказање. Он је непрестано погледао на чиновника, најзад још и због тога, што и чиновник није скидао очију с њега. Било је очигледно, да се овоме веома прохтело отпочети разговор. А на остале госте, који су још били у крчми, не изузимајући ни крчмара, чиновник је гледао некако обично на чак и с досадом, а у исто време са изразом неког поносног подцељивања, као на људе нижега положаја и развића, са којима он нема шта ни да говори. То је био човек од преко педесет година, средњега раста и јаке конструкције, просед и ћелав, са отеченим, бд постојаног пијанства пожутелим, па чак и помодрелим, лицем и подбудим калцима, испод којих, као кроз прорез, сијаху веома мале, али живакне, црвене очи. Али нешто је и било у њему веома чудновато; у његовом се погледу светлило чак као неко одушевљење, — могло би се рећи и мисао и разум, — али у исто време сенуло би и безумље. Био је одевен у стари, сасвим поцепани прии фрак, са покиданим дугметима. Само се једно још које-како држало, и њиме се и закопчавао, желећи очевидно да сачува пристојност. Испод прслука му је вирила кошуља, сва згужвана, испрљана и поливена. Био је обријан онако, као што се бријају обично чиновници у Русији; али је то било тако давно, да му је сад брада изгледала као четка. И у његовом понашању могло се опазити нешто уљудно — чиновничко. Данас је био канда веома узнемирен, често је гладио косу, и подупирао главу рукама, при чему су се лепо видели са свим исцепани лактови. Најзад погледа право у Раскољникова, па га јасно запита:

— Смем ли, поштовани господине, да се усудим упитати вас за нешто? Јер, ма да баш не изгледате угледно, ја бих ипак рекао, да сте образован човек, и да вам пиће није свакодневна навика. Свагда сам и сам уважавао изобраење, сједињено са срдачним осећањима. Међу тим, част ми је представити се, — титуларни саветник Мармеладов. Смем ли да вас упитам: јесте ли и ви били у служби?

— Не, ја сам ђак... одговори младић, чудећи се лепоме говору, а још више тој слободи с којом му се обратио тај господин. И не обзирући се на то, што је мало пре био вољан да пристане ма у какво друштво, сад се опет пробуди у њему оно непријатно, оно раздражљиво осећање према свакоме непознатом лицу, које се дотакло, или се хтело дотаћи његове личности.

— Дакле студент, или можда бивши студент! узвикну чиновник, — тако сам и мислио. Да, да, драги мој, искуство, опит. — И да би себи придодео већу важност, метну прет на чело. — Вили сте студент, или сте се бавили науком! Допустите... Он се подиже, нишајући се, узнемирен, узео чашу и седе до младог човека мало у страну. Био је истинитак накренсан, али је лепо и одрешило говорио, и тек по каткад у говору замуцкивао. Почео да говори са особитим задовољством с Раскољниковим, да би човек рекао, да читав месец дана није ни с ким проговорио.

— Драги мој господине, поче он са неким усхићењем, сиромаштво није порок, — то је непобитна истина. Знаш ја и то, да и пијанство није добродетель. Али крајња сиротиња, то је прави порок, мој драги господине. У сиротињи ви ћете сачувати урођена племенита осећања, а у крајњој сиротињи — никада и нико их неће сачувати. За крајње сиромаштво неће те само батином истерати, већ ће те метлом из друштва исчистити, само да би те више увредили. Имају и право; јер сам и сам готово у крајњој сиротињи да себе вређам и кињим. Отуда и пијанство, драги мој господине! Пре месец дана избио

је г. Лебезјатникову моју жену, а жена моја није то што сам ја! Разумете ли? Допустите ми, да вас још нешто зачитам, онако из радозналости: Да ли сте ви кад год ноћили на Неву у оним баркама, у којима се сено довлачи?

— Не, то ми се никад није десило, одговори Раскољников. А шта значи то питање?

— Е, па знате, већ је пета ноћ како ја тамо спавам...

Он напуни чашу, испи је, па се замисли. И заиста на његовим хаљинама, па и у коси, могао би да приметити сламке. И било је вероватно, да се он није ни пет дана свлачио ни умивао. Нарочито му руке беху нечисте, поднадуле и поцрвеле, а нокти од блата поцрнели.

Његов разговор обратио је на се општу, али не баш и са свим озбиљну пажњу. Дечаци иза стола с јелом почеше да се кикођу. Гостионичар, чињаше се да је нарочито дошао из друге собе да слуша овог „комендијаша.“ Он седе мало по-даље, зевајући лениво и достојанствено. И како се чињаше, Мармеладов је био овде изодавна позната личност. Па и ову наклоност придиковању, по свој прилици, стекао је разговарајући се с разним непознатим личностима у тој крчмици. Код неких људи, који радо пију, ова наклоност постаје неопходна потреба, — а нарочито код оних, с којима код куће строго поступају и по вољи располажу и заповедају им. Па за то се такви људи, кад се нађу у каквом лумпачком друштву, свагда старају, да се оправдају, а по могућности и поштовање за-добију.

— Комендијаш! — громко рече крчмар, А што не радите, за што не служите кад сте чиновник?

— За што не служим, драги мој господине, — прихвати Мармеладов као да ово питање управе на Раскољникова, — за што не служим? Зар мене не боли срце, што живим без икаква посла? Зар мени није било тешко, кад је г. Лебезјатников пре месец дана избио својеручно моју жену, а ја лежао трештен пијан? Допустите, млади човече, да вас запитам, да ли се вама дешавало... хм... ну, рецимо да потражимо новаца у зајам, а без наде, да ћете добити?

— Дешавало се... то јест, како без наде? —

— То јест, тако, да још у напред знате, да нећете ништа добити. Ево, на пример, ви још у напред позитивно знате, да такав и такав човек, тај поштени грађанин, ни пошто не ће да вам да новаца. И ја питам, зашто да вам да? Он зна да му нећу вратити. Ви ћете рећи, из сажалења? Али г. Лебезјатников, који се бави новим мислима и новим правцем, пре неки дан објасни, да је сажалење науком забрањено, и да се тако већ ради у Енглеској, где је политичка економија. Дакле, ја питам, зашто да он да новаца? И знајући у напред да вам не ће дати, ви ипак идете, и...

— Па зашто онда да се иде? додаде Раскољников.

— А ако нема коме да се иде, или баш нема куда да се иде? А међу тим, сваки човек мора некуда да иде. Дође по кадшто време, да је човеку потребно да се ма куд крене. Кад је моја јединица ћерка први пут пошла у свет са „жутим билетом“*) и ја сам такође пошао... И у тај мах погледа он узбуђено на младог човека. — Ништа, ништа, драги господине! — додаде он, желећи га успокојити, јер у тај пар оба дечака, што стоје за столом, пренуше у смеј, па се и сам крчмар насмеја. — Ништа! Ова подсмевка ни мало ме не узнемирује, јер је већ свима све познато, и све што је тајно, мора да постане јавно; и ја то не презирем, већ смирено сносим. Нека! нека! — Овај човек! — Допустите, млади човече: можете ли ви... Али не, да се јаче изразим: можете ли ви, смете ли, гледајући у овом тренутку на ме, рећи позитивно, да ја нисам свиња? —

Младић не одговори ни речи.

Па добро продужаваше беседник уљудно и овога пута чак и усиљеним достојанством, почекав док се угаложу кикот, који се беше подигао у крчми. — Рецимо, да сам ја свиња, али она је дама! Ја сам звер, а моја жена Катарина Ивановна, — она је изобраејана, и ћерка је штабног официра. Ајд нека сам ја и подлац, али она има узвишено срце, она је високо изобраејана, она је пуна благородних осећања. А међу тим... О! кад би се она нада мном сажалила! Милостиви господине, милостиви господине, човеку је потребно, да има макар и једно

*) Овакви билети дају се у Русији јавним девојкама.

такво место, где би га пожалили! А Катарина Ивановна ма да је дама и великодушна ипак је неправедна... И ма да ја и сам врло добро знам, да и тада, кад ме за косу чуна, она чуна из сажаљења и што је срце боли (јер, понављам без зазора, млади човече, она мени чуна косу, потврди он са удвојеним достојанством чувши опет кикотање), ну Боже мој! кад би она макар једанпут... Али не! не! Све је узаман, бадава је говорити!... Бадава говорити, јер мене су већ више пута сажаљевали, али... така је моја природа а ја сам прави скот!

— Још сумњаш! — примети крчмар зевајући.
Мармеладов одлучно лупи песницом о сто.

— Већ ми така природа! Знате ли ви, мој господине, да сам ја чак и чарапе моје жене пропио. Да су то папуче, па опет и које-како; али чарапе, њене чарапе продао сам за ракију... Међу тим, живимо у хладној соби; она је јадница ове зиме прозебла, и почела је да пљује крв. У нас има троје мале деце и Катарина Ивановна ради од јутра до мрклог мрака; она пере и риба, дечицу мије, јер је из малена навикла на чистоћу; а међу тим, груди су јој слабе, и тек што није пала у јектику, — и ја то осећам! Зар ја не осећам? И што више пијем, то више и осећам. За то и пијем, да у пићу нађем себи утехе... А пијем и за то, што хоћу да ми се удвоји страдање! — И он, као у очајању спусти главу на сто.

— Млади човече, продужи он, подигнувши се опет ја читам на вашем лицу неку тугу. Чим сте ушли, ја сам то прочитао, па за то сам и ступио с вама у разговор. Јер причајући вам моју несрећну историју, ја тим не желим да ме чују ови беспосличари овде, који већ све то знају; него ја тражим човека од срца, човека образованог. Знајте дакле да се моја жена васпитала у отменом губернијском племињском институту, и пред излазак отуда, она је играла пред губернатором и пред другим лицима, за што је добила златну медаљу и похвални лист. Медаљу... медаљу смо продали... већ одавно... хм... а похвални лист она чува у сандуку, и пре неки дан га је износила и кућној газдарици показивала. И ма да је она с газдарицом у непрестаној свађи, али прохтело јој се, да се ма пред ким похвали и исприча о срећним минулим данима. И ја је не осуђујем, не осуђујем; јер ово последње и остало је код ње као успомена, а све је остало ишчезло као дим, као прашина! Да, да; она је дама ватрена поносита и непоколебљива. Сама пере под, живи о црном хлебу, али не ће допустити, да је ма ко омаловажи. За то није могла издржати и грубост г. Лебезјатникова, и кад ју је тај господин избио, то је на њу поддејствовало, да је пала у постељу, и то не од батина, колико због јаког честољубља. Она се удала за ме као удовица са троје нејаке дечице, све једно другом до увета. Први је пут удата била за пешадијског официра, и толико га волела, да је с њиме побегла из дома родитељског. Мужа је волела преко сваке мере; али он се поче картати, падне под суд, и тако је умро. У последње време он је њу и тукао, ма да се она није подавала, а о томе ја врло добро знам из искуства; али, она и сад њега помиње са сузама, и мене њиме кори. Ја се на то не љутим, нека бар живи у успоменама, сећајући се сретне прошлости... И она остаде после њега са троје нејаке дечице у једном удаљеном и дивљачном округу, где сам се и ја тада налазио, и остала је у такој сиротињи без икакве наде, да човеку није могуће описати. Родбина се беше ње сасвим одрекла, а она опет беше преко мере горда... И тада ја, драги мој господине, и сам бејаш удовац, а од прве жене имајући четрнаестогодишњу ћерку, понудим своју руку тој ојаћеници, јер нисам могао даље гледати њену патњу и страдање. Ласно можете по томе оценити сиротињу у којој се она налазила, кад се сагласила да за мене пође, не гледећи што је била од знатног рода, и потпуно изображена! Ну удаде се! плачући и јецајући и руке лемећи — пође за мене! Јер није имала куд ни камо. Разумете ли, разумете ли ви, мој драги господине, шта значи, кад се нема куд? Не, ви то још не разумете... И целе године вршио сам своју дужност часно и свето, није ми ни на памет падало да се и дотакнем тога (при овој речи он метне прст на стакло с ракијом) јер сам имао осећања. Али и тиме јој не могах угодити. У то време изгубим службу, и то не својом кривицом, већ због тога, што је чињено неко преустројство. И од тада отпочех овај! Биће већ година и по, како се ми, после дугог потуцања од немилог до недрагог, и после дурих страдања, обретосмо најзад у овој великолепној и мно-

гим споменицима украшеној престоници. И овде сам добио службу... Добио и опет изгубио. Разумете ли? Овде сам већ својом кривицом изгубио, јер се моја природа појавила. Сад живимо у једном буцаку, код газдарице Амалије Фјодоровне Липевексел, а од чега живимо, и откуда плаћамо, то не знам. Осем нас, тамо живи још много света... Содома, најбезобразнија... хм... да... За то време порасте и моја кћи од прве жене. Шта је она у своме животу препатила од своје маћехе, о томе нећу да говорим. Јер, ма да је Катарина Ивановна препуна великодушним осећајима, али је дама љута и раздражљива, и одмах грди... Да! Али на што то и помињати!... Моја Соња, као што већ можете мислити, није добила никако васпитање. Пре четири године пробао сам да је обучим у историји и земљопису. Али како и сам нисам био бог-зна како вичан, то се њено васпитање тиме и завршило. Остали смо код персијског цара Кира. За тим, кад је поодрасла, прочитала је неколико романа, а ту скоро, посредовањем г. Лебезјатникова још једну књигу *Љујсову Физиологију* — да ли вам је позната? — прочитала је с великом пажњом, па је чак и нама по нешто прочитала: и то је све њено изображење и наука. Е сад, питам ја вас, драги мој господине, колико може по вашем мишљењу, да заради једна свротна али честита девојка, и то поштенним трудом?... Петнаест копејака дневно, не заради, мој господине, ако је поштена и нема особитог талента, па и то не испуштајући посао из руку! Па и оно што заради, не добије уредно. Ето, сашила је по туцета кошуља државном саветнику Клопштоку, Ивану Иванићу, — јесте ли слушали о њему? и не само да јој није платио ни до овог тренутка, већ је погрдним речма одјурео, лупајући ногама и псујући непристојно, под изговором да јаке нису сашивене по мери и да криво стоје. А деца гладују... А Катарина Ивановна, руке лемећи, хода по соби, а по лицу јој избиле црвене пеге, — што у тој болести увек бива — па ће рећи мојој ћерци: „Живиш код нас као какав дембел; једеш и пијеш и грејеш се,“ а шта ту има јести и пити, кад и деца по три дана не виде корице хлеба? Тада сам ја лежао... ну, па шта! лежао сам пијан као земља, и чујем, како говори моја Соња (стриљива и ћутљива је она, и гласић јој је тако нежан... плавушица, лишце свагда блеђано, унило), каже: „Шта, Катарина Ивановна, да ли је могуће, да ја на такав посао пођем?...“ А Дарија Францовна, женскиње злонамерно и полицији добро позната већ се трипут преко газдарице распитивала. „Чудна ми посла, одговара Катарина Ивановна, с подмехом, — а нашто чувати? Драгоценост, већ нема!“ — Али не осуђујте, не осуђујте, милостиви господине, не осуђујте је! Ово није било речено при чистој савести, већ у раздражености у болести и уз плач гладне деце, а и речено је више у очајању него у правом смислу... Јер је Катарина Ивановна већ била таква, и чим се деца расплачу, макар и од глади, одма их отпочне тући.

(Наставиће се)

КО ЈЕ ОВО?

Начелство округа пожаревачког актом од 22 тек. мес. Бр. 2397, саопштава ово:

„На имању Живка Ристића, економа, у атару општине пожаревачке, нађена је једна човечја лобања, неки делови човечијег костура и поједина парчад одела. Чињеним увиђајем на лицу места нађено је, да је под једним дрветом, на доста скривеном месту, у дубини од пола метра, био укопан један човечији леш, па су исти пси раскопали и развукли. Истим увиђајем утврђено је: да овде постоји дело убиства; да је убијени морао бити неки млађи човек, но не испод 20 год.; да је леш у земљи морао лежати до 6 месеци; да је убијени имао на себи штофани капут карирано-бледе и панталоне затворено-угасите боје и сељачке тканице са обичним, узаним кајишом за опасивање.

Начелство окр. пожаревачког моли све полициске власти, да сазнају и њему јаве: је ли, кад и где нестало какво лице, за које би се према наведеноме, могло посумњати, да је идентично са нађеним костуром?

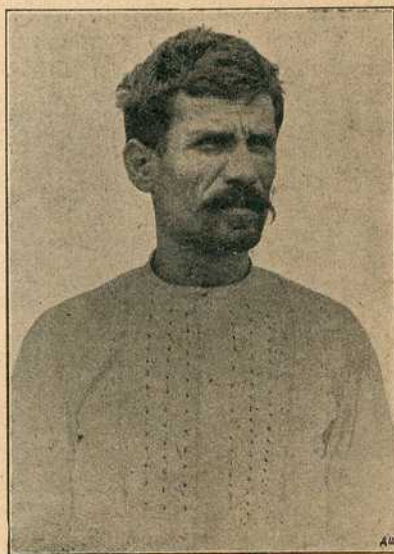
ПОТЕРА.

Ђирко, познати коцкар, извршио је у Алексинцу опасну крађу. Другови су му похватани а он побегао. Ђирко је висок, црномањаст; бркова црних. Носи браду, коју до сада није бријао, али у цели прикривања може је и обријати; има му 39. година; носи чаклире, антерију и на ногама опанке. — Начелство округа Нишког депешом од 23 ов. м. Бр. 3000, моли све полицијске власти да Ђирка пронађу и њему стражарно спроведу. Власти ближе Београду, нека га спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 4555, како би га могли сликати, јер овај лунез врло се вешто извлачио, да му само власти до слике не дођу.

Карло Шпицкопф, родом из Кањиже, књиговођа ливнице гвожђа акционарског друштва *Хирша* и *Франка* у Будим Пешти, наплатио је за рачун фирме 9000 форината, па са новцима *побегао*. — Пештанска надкапетанија преко овдашњег аустро-угарског конзулата моли све полицијске власти у Србији да се на овога Карла припази, јер се држи да је овамо негде пребегло. — Пронађеног треба стражарно спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 4523. Он изгледа као и у овој слици. Има му 42 године, Јеврејин, висок 152 с. м., дежмекаст, лица округла, очи загасите, густе црне обрве и бркова, косе црне, коврцасте, коју на средини главе чешља. Врло је кратковид и носи врло дебеле наочаре; у ходу повлачи ногама; на десној страни лица има загасити младеж. — Шпицкопф је раније због разбојничтва био осуђен на 12 година робије, коју је у Илави (Аустро Угарска) и издржао.

Светозар — Тоза — Алексић, звани **Пећанац**, родом из Крушевца, решењем начелства округа подунавског од 13. овог месеца Бр. 2496, стављен је под кривичну истрагу и у притвор због прављења лажног новца. Па како је Светозар у бегству, с тога поменуто начелство моли све полицијске власти у земљи да га живо потраже и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Власти ближе Београду могу Светозара спровести и Управи града Београда с позивом на Број 4209. Ово је онај исти Светозар, чију смо слику изнели прошле године у бр. 50. на страни 389. зато, што је у друштву са Светозаром Урошевићем, званим „Сека Перса“, похарао Браћу Јанковић, механичаре из Ниша, па са покрађом пребегли у Бугарску, где су их по потерници начелства окр. нишког, и слици у нашем листу познали и ухватили.

Светозар је средње величине, смеђ, бркова плавих, очију плавих, често гледа жмиркањем и са полуотвореним очима; има му око 40 год.

Ноћу, између 22 и 23 ов. м. непознати лопов отворио је врата на калкану осуђеничке радионице у горњем граду и из исте украо 1 сандук са израђеним стварима, које су својина

осуђеника Живка Диковића, Светозара Живковића, Васка Стефановића и Јована Јовановића. — У сандуку су биле ове ствари:

1.	50 ком.	новчаника	од перли у вред.	50—	дин.
2.	101 »	кеса за сатове	» » » »	40-40	»
3.	76 »	новчаних кеса	» » » »	60-80	»
4.	7 »	пари наруквица	» » » »	7—	»
5.	154 »	прстенова	» » » »	7—	»
6.	22 »	гривне	» » » »	8-40	»
7.	6 »	муштика	» » » »	6—	»
8.	14 »	јанџика за новац	» » » »	14—	»
9.	6 »	гаслука	» » » »	3-60	»
				Свега	197-20 »

Управа београдског казног завода Бр. 983 моли све полицијске власти за живо трагање за лоповом и покраденим стварима. Пронађене треба спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 4525.

ТРАЖЕ СЕ.

Ивка Динића, земљоделца из Голупца тражи начелник среза голубачког актом Бр. 1545. Ивко има 48 год., средњег је стаса, у лицу је плав, слеп, у оделу је сукненом. Ко ма шта о њему зна, нека о томе извести поменутог ср. начелника, или Управу града Београда с позивом на Бр. 4479.

Станоја Јовановића, из Обрежа, тражи првостепени суд за град Београд актом Бр. 3698. Пронађеног треба упутити поменутом суду, или Управи града Београда с позивом на Бр. 4128.

Косту Илића, калдрмицу, који је, пресудом првостепеног суда за град Београд од 27 јануара тек. год. Бр. 1903. осуђен на 10 дана затвора због лаке повреде тела, тражи Управа гр. Београда Бр. 2969. Пронађеног треба стражарно спровести поменутој Управи.

Карла Јериха, машин-плосера, окривљеног за крађу, тражи Управа града Београда актом Бр. 3252. Пронађеног треба стражарно спровести поменутој Управи.

УХВАЋЕН.

Спасоје Поповић, звани „**Дука од Медуна**“ препредена светска варалица, чију смо слику донели у нашем листу од прошле године на стр. 291. (бр. 38. „Полиц. Гласника“) пре неколико дана прешао је из Турске у Србију. Комесар железн. полиције у Ристовцу г. Мих. Стојковић одмах га је по изнетој слици познао и задржао. На тако ревносној служби, несумњиво комесар заслужује похвалу, тим више, што би „Дука“ (да је само промакао границу) до сада већ неколико њих опљачкао, јер је у томе необично препреден мајстор. Сад се налази у притвору начелства окр. врањског, где ће се с њим по закону поступити.

КЊИЖЕВНОСТ

Раније смо споменули, како је чувени правнички лист „*Mjesečnik*“ прештампао неколико чланака из „*Тасиног Дневника*“ препоручујући их својој публици као *поучне и занимљиве*. Осим тога, има већ неколико месеци како и „*Narodne Noviny*“ штампају редовно у словачком преводу читаву студију „*Тасиних Бележака*.“ Па онда, и „*Бларска Збирка*“, признати књижевни часопис, отпочео је од ове године доносити „*Тасин Дневник*“ са нарочитим уводом г. Стојкова, бугарског књижевника. Сад можемо још јавити: да се ових дана штампа и VII. свеска „*Тасиног Дневника*“ са поучном и интересном садржином.

НЕКРОЛОГ

Пера Радојловић, помоћник начелства у пензији, један од најстаријих полицајаца, преминуо је 24. ов. м. у 7½ сати пре подне, а уз многобројно саучешће великодостојника и одличних грађана, — сахрањен је 25. у 5 сата по подне. Бог му дао рајског насеља. Одличној породици покојника изјављујемо у овој њеној жалости и наше искрено саучешће.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА